

NARODNI LIST

Glasilo narodne demokracije za mariborsko oblast.

Telefon št. 276 - Cak. račun št. 12853
O Cene inseratom po dogovoru. O
Rokopisi se ne vračajo. - Reklama-
cije (nezaprte) so poštine proste.

IZHAJA VSAK PETEK

Uredništvo in upravništvo „Narodnega lista“ je v Mariboru,
Jurčičeva ulica št. 4

Naročnina: Mesečno D. 1-25, četrletno
Din. 3.75, polletno Din. 7-50, celoletno
Din. 15, izven SHS 20 Din. Naročnina
se plačuje naprej

Stev. 17

V Mariboru, v petek 9. septembra 1922.

Leto I.

Zbor zaupnikov demokratske stranke v Celju. Program pokrajine mesto programa strank.

Celje, 8. septembra.

Današnji zbor zaupnikov Demokratske stranke je dalesežnega pomena za razvoj političnih dogodkov v naši ožji pokrajini, v mariborski oblasti. Sveže življenje, novo gibanje in snovanje, ki je nastalo v demokratski organizaciji izza zaupnega zbora 9. aprila v Mariboru, je prišlo na današnjem zboru zaupnikov, ki se ga je udeležilo nad 150 udeležnikov iz vseh okrajev mariborske oblasti, celo iz Prekmurja, v viden izraz globokega samozatajevanja Demokratske stranke: Prvo je ljudstvo, potem šele stranka.

Na današnjem zboru zaupnikov v Celju je bil glede organizacije mariborske pokrajine dosežen sporazum, ki je dalekosežnega pomena. Objavljamo ga na drugem mestu in podamo za danes kratko poročilo o pomenu sporazuma.

Po javnem predavanju, ki ga je imel narodni poslanec dr. Kukovec v Mariboru 24. avgusta in so se ga udeležile vse stranke, začelo se je vsestransko razpravljati o potrebi sporazuma za oživiljenje mariborske oblasti. Edini »Slovenski Narod«, ki je danes v rokah osebnih častihlepecev in nima svojega programa več, odklonil je idejo z zasmehom iz finančnih razlogov. Tudi »Straža«, glasilo ljudske stranke, je sicer prinesla bistveno vsebino predavanja, vendar je načelno odklonilo sodelovanje z drugimi strankami ter izjavila, da je za njeno stranko oblastno vprašanje toliko kakor lanski sneg ter se zanje ne bode brigala. »Slovenec« v svojem poročilu daleč ni bil tako odklonilen. Zato je dr. Kukovec mogel na shodu v Celju po pravici pojasniti, da je »Straža« govorila bolj zato, da se pravi nameni stranke prikrivajo. Za ljudsko stranko pokrajina mariborska seveda ni lanski sneg, ampak je ta stranka v pripravah za volitve že najbolj napredovala postavila kandidata, med njimi tri izkušene pravnike, ter že sestavila celo vrsto predlogov za prvo zasedanje skupščine. Glavno delo je pa namenila odboru, katerega želi sama v roke dobiti.

Ravnokotno je socialistična stranka sicer v »Napreju«, ki govori v imenu Ljubljane, predlog dr. Kukoveca napol zavrnila, dočim je mariborsko glasilo odločno za pozitivno sodelovanje v pokrajinski skupščini, kar je naša javnost z velikim odobravanjem na znanje vzela. Še dalje so šli samostojni kmetje, ki so imeli pod vodstvom ministra Puelja pretekli teden zaupni shod v Mariboru in z večino glasov postavili še celo kandidate za velikega župana v osebi delegata reparacijske komisije dr. M. Ploja. Narodni socialci so bili pri predavanju dr. Kukoveca navzoči, pa do danes niso izjave podali, tako da se mora smatrati, da niso nasprotni, da se sestavi program za delo v pokrajini in se temu primerno tudi dalje postopa.

Ob veliki pozornosti zastopnikov, cele mariborske oblasti, tudi iz Prekmurja je mogel na ti podlagi poslanec dr. Kukovec na nedeljskem shodu doseči sprejetje sklepa, da demokratje izjavljajo, da hočejo sodelovati z vsemi strankami, ki so delavoljne, seveda glede konkretne naloge, da se uredi kar najprej mariborska pokrajina. Izrecno je zbor zaupnikov izjavil, da to

velja tudi za sodelovanje z republikansko stranko, ki utegne prodreti s svojimi kandidati v Medjimurju. Na ta način je celo sodelovanje s Hrvati gotova stvar, ker Radić v oblastnih skupščinah hoče aktivno delovanje. Seveda lahko sodelujejo tudi Nemci, ki imajo gotovo tudi velik interes na napredku gospodarstva v pokrajini mariborski. Zato je oblastven tajnik organizacije g. V. Spindler povdarjal, da med dmokratsko in kmetijsko stranko 4. junija podpisane punktacije, glede katerih je tudi kmetijska stranka končno sklepanje odložila, danes še niso v veljavi, ker je novi načrt dr. Kukoveca mnogo širša in zanesljivejša podlaga za uspešno delo v mariborski oblasti.

Danes se že lahko smatra kot nekaj gotovega, da je naša javnost zavzeta za program pokrajine, da pa programi mnogoštevilnih strank ne morejo biti podlaga za aktivno delo v skupščini, ampak morajo stranke iz lokalnih ozirov svoje posebne želje prilagoditi koristi skupne domovine. Demokratiška stranka je razpravljala tudi že o podrobnostih tega dela, o korakih za avtonomno nepremično premoženje, zlasti pa za kopaljšči Rožaško Slatino in Dobrno, za ureditev finančne javne in samouprave v pokrajini, o šolstvu, o kmetijskem in obrtniškem in industrijskem programu, o ureditvi zdravstva, prometnih potov in pomoči okrajem in občinam. Ni je sile, ki bi se mogla in ki bi si upala upreti zakonom zdravega razuma in bojevat se proti pokrajini in njenemu napredku. Prihodnje tedne in mesec se bode program dela za mariborsko oblast prenesel v vse kraje in ko bode vse pripravljeno, bodo volilci izrekli odločilno besedo.

Evo kratkega poročila o potoku zborovanja.

Otvoritev in razprava o uradniškem vprašanju.

Ob 9. uri je predsednik Rebek s toplim pozdravom na zbrane zaupnike zborovanje otvoril ter pozval delegate na resno in dobro premišljeno delo. Podal takoj besedo poslancu dr. Kukovecu, da zavzame stališče k vprašanju državnih uslužbencev.

Posl. dr. Kukovec: Smo realni ljudje in moramo konkretno misliti. Slovenski demokratski poslanci smo se sporazumeli, da poleg pobijanja draginje in pospešitve pragmatike nujno zahtevamo takojšnje zvišanje draginskih doklad. Trebalo bo na sklepati istočasno tudi o novih državnih dohodkih.

Upravitelj Prekoršek konstatira, da se to važno socialno in državno vprašanje zlorablja na strokovnih zborovanjih v svrhu politične demagogije. Naša stranka bo za uradništvo — kakor doslej — tudi v bodoče vse, kar more, storila. Sila je skrajna, razmere obupne, pomoč nujna.

Od g. Megliča predlagana resolucija se soglasno sprejme.

Za delazmožnost oblastne skupščine.

Poslanec g. dr. Kukovec stvarno in globoko zamišljeno razpravlja o potrebi, da z naše strani storimo vse, da bo mogla bodoča oblastna skupščina vršiti svojo nalogo. Rešujemo danes predmet, ki se ne tiče naše stranke, ampak vsega prebivalstva. Pustimo

ob strani one, ki še vedno dvomijo o delitvi Slovenije v dvoje oblasti. Da skušajo separatisti stvar omalovaževati, da jo bodo poskušali tudi osmešiti in kompromitirati, je naravno, in je nevarnost, da ne pride med narodom do prave uvidenosti o nalogah samouprave, če ne bomo mi narodu stvari predočili v pravi luči. Nam oblastni problem ni »lanski sneg«, kakor mariborski »Straži« (glej št. št. 28. avg.)! Ali naj nam bodo res svi veliki gospodarski in socialni problemi, ki čakajo rešitve v oblastni skupščini, samo lanski sneg?

Sicer pa klerikali to samo pišejo tako, da bi varali javnost, dočim je dejstvo, da imajo že pripravljene kandidate za volitve v oblastno skupščino, med njimi celo 3 juriste, da imajo že celo pripravljene predloge za oblastno skupščino itd.

Samoupravne skupščine se morajo depolitizirati. Kot zastopniki morajo priti vanjo ljudje, ki bodo znali reševati važna gospodarska, organizacijska, prometna in druga vprašanja.

Naša stranka ne sme biti pasivna, ker bi sicer obsodili mariborsko oblast v gospodarsko hiranje in propadanje. Skušati moramo najti način sodelovanja z vsemi strankami, ki hočejo delati. Gospodarski program za oblastno skupščino

zlasti z ozirom na kmetištvo, je podal ravnatelj g. Lesničar. Naslaskal je delokrog, ki ga bo v tem pogledu imela oblastna skupščina glede melioracij, cest, zdravstvenih naprav, nadzovanja občin in srezov, oblastnih finančne itd. Zanimivi in stvani referat objavimo.

Važnost obrtniškega vprašanja, povdarja g. Rebek, razvoj in povzdiga obrti in industrije mora biti važna točka v programu oblastne skupščine.

O potrebi delitve finančne uprave razpravlja g. Meglič; ako naj mariborska oblast prosperira in ima možnost, da si dela svoj proračun, je nemogoče, da ostane — kakor to nekateri želijo — državna finančna uprava skupna za obe oblasti.

Isto velja za prosvetno upravo.

O tem temeljito in strogo stvarno razpravlja ravnatelj g. Brinar. Dokaže, da se protivi že ustavi, da bi obe oblasti imeli skupni oddelek ministrstva prosvete in skupni višji šolski svet, kakor to potrebo prav naprečno hočejo dokazati celo nekateri žolniki. Z ozirom na naše obmejne kraje in zlasti na Prekmurje pa bi bila skupna prosvetna uprava, ki bi se vodila v Ljubljani, naravnost katastrofalna.

Sprejmemo se na to vse glede vseh navedenih vprašanj predlagane resolucije soglasno in med velikim odobravanjem.

O volitvah v oblastno skupščino oziroma o tozadevnih pripravah poda poročilo strankin tajnik V. Spindler. Poročilo je bilo vzeto na znanje.

Glede sodelovanja s strankami v oblastni skupščini v svrhu njene delazmožnosti se naknadno še ugotovi, da stranka v to svrhu lahko sodeluje tudi z republikansko stranko (Radićevci), ako bodo njeni poslanci iz Medjimurja izvoljeni in če bodo pokazali voljo za sodelovanje.

V razpravo še posežejo dr. Reisman; notar Koder, ki ostro biča ljub-

ljansko upravo glede Prekmurja in zahteva nujno oživotvorenje mariborske oblasti; ravnatelj Kežar, ki slika žalostno prometne razmere na progii Zagreb—Beograd; s sabotažo, ki jo izvršuje zagrebška direkcija, so vrši milijonska škoda na državnem premoženju; trgovini in industriji grozi katastrofa. Enako je glede carinjenja pri mariborski pošti, kjer leži že 10.000 paketov neocarinih. Je to večinoma sezijsko blago za letno sezono, ki ga trgovec na jesen ne bo več prodal. Razmere vpijejo do neba, treba bo odločne remedure, če naj vsled nezmožnosti naše železniške uprave in vsled šikan carine ne propade celo naše gospodarsko življenje.

Sprejme se resolucija, v kateri se zahteva od demokratskih poslancev, da te razmere energično pojasnijo ministru saobračaja in ministru finančne in zahtevajo remeduro.

Dr. Ljopold predlaga zaupnico in zahvalo poslancem ministru dr. Žerjavu, dr. Kukovecu in Reiserju, kar se med velikim odobravanjem soglasno sprejme. Dr. Kukovec se še posebej — na predlog g. Prekorškega — izreče zahvala za to, da je tvojval sedež upravnega sodišča v Celju.

Ravnatelj g. Lesničar izreče željo, naj bi se srbski kmetovalci, ki pridejo te dni v Slovenijo, povsod, zlasti tudi v Celju, čim najlepše sprejemali in pogostevali.

Davčni uradnik g. Zimič poziva merodajne činitelje, naj storijo vse za ublaženje draginje in zboljšanje valute. Predsedstvo zbora je poslalo učiteljskemu kongresu na Bledu brzozjavne pozdrave. Po štiriurnem poteku je predsednik zborovanje zaključil.

Resolucije:
1. Za delazmožnost oblastne skupščine ter za sodelovanje z vsemi delavoljnimi strankami.

Kakor smo se z vso vnemo zavzemali za uzakonjenje mariborske oblasti, ker smo prepričani da bo konstituiranje oblasti najboljšje jamstvo za gospodarski razvoj naše severne pokrajine, tako hočemo posvetiti tudi vse svoje sile, da bo redno funkcioniranje oblastnih organov zasigurano in da bo delo teh organov najuspešnejše.

Radi tega smo, odobruijoč poročilo našega poslanca g. dr. Kukoveca, pripravljene, v interesu konsolidacije gospodarskih in socialnih razmer v mariborski oblasti sodelovati v bodoči oblastni skupščini za omejen gospodarski in finančni program oblasti z vsako delavoljno politično skupino.

Določa se, da strokovnjaki-referenti izdelajo stvarni gospodarski program, s katerim bodo nastopali na ljudskih shodih v vseh okrajih mariborske oblasti.

2. Za samostojno prosvetno upravo v mariborski oblasti. Zbor zaupnikov JDS v Celju se izreka glede prosvetnošolskih uredb za ločitev mariborske oblasti od ljubljanske ter za ustanovitev samostojne mariborske prosvetne uprave. Svoje mnenje opira zbor na tozadevne zakonite določbe v ustavi kakor tudi na dejstva:

1. da je delokrog sedanjega višjega šolskega sveta in prosvetnega oddelka v Ljubljani veliko preobširen ter vsled tega Ljubljana ne more posvečevati dovolj pažnje važnim šolskim zade-

vam na ozemlju mariborske oblasti;

2. da gospodarska ločitev v dve politični oblasti nujno zahteva tudi šolsko-administrativno ločitev.

3. da se bo s tako ločitvijo le pospeševalo plemenito tekmovanje za povzdigo narodne prosvete, ne pa gojil kak separatizem ali celo antagonizem.

Ugotavlja pa zbor zajedno, da se bodo vzlic razdelitvi Slovenije v dve prosvetni oblasti ohranile vse kulturne vezi (književna podjetja, prosvetna združenja itd.), ki so dosedaj spajale Slovenije z Ljubljano, a vrhu tega se bodo ustvarile še nove vezi z Beogradom in z drugimi sosednimi kulturnimi središči v naši državi ter se bomo tako najlaže približali našemu skupnemu smotru: — kulturnemu ujedinjenju Slovencev, Hrvatov in Srbov.

3. Za samostojno državno finančno upravo v mariborski oblasti.

Zakon o razdelitvi države na oblasti določa delitev Slovenije v dve oblasti, ljubljansko in mariborsko. Formalna ločitev pa še ni izvršena, vsled tega je praktično delovanje teh oblasti zanemarljivo.

Da se morejo oblastne skupščine svojega dela čimpreje lotiti, je nujno potrebno, da se takoj ustvarijo predpogoji za uspešno delovanje oblastnih skupščin v interesu prebivalstva dotičnih pokrajin.

V ta namen smatrajo zaupniki Demokratske stranke za neobhodno potrebno in zahtevajo od centralne vlade, da:

1. takoj ukrene vse, da se v najkrajšem času izroči mariborski oblastni upravi vse premoženje, ki je bilo do prevrata v lasti oz. upravi bivše štajerske deželne uprave, da se na ta način ustvari realna podlaga za bodoče delovanje oblastne skupščine.

2. da se nemudoma razdeli državna finančna uprava in se prenesejo vsi mariborsko oblast zadevajoči posli državne finančne uprave v Maribor, da pride na ta način mariborska oblastna skupščina pravočasno do podlag, ki jih rabi za pravilno sestavo svojega proračuna.

4. Za nujno pomoč uradništva v bedi! Zoper krivično maksimiranje doklad!

Zbor zaupnikov Demokratske stranke za mariborsko oblast v Celju dne 3. septembra je sklenil:

Priznavajoč, da je beda državnih nameščencev narasla tako, da zahteva takojšnjo odpravo in to ne le v interesu drž. nameščencev, temveč v njem manjšem interesu redne in dobre uprave zahtevamo, da se demokratski stranki pripadajoči narodni poslanci z vso vnemo zavzamejo za upravičene zahteve državnih nameščencev in sicer:

1. Maksimiranje osebnih in rodbinskih doklad nižjih državnih uslužbenecov naj se takoj ukine, ker je to maksimiranje v nasprotju smislu člena 51 zakona o draginjskih dokladah in z ozirom na stalno naraščajočo draginjo nepravilno in inhumano.

2. Osebnost in rodbinske draginjske doklade državnih uslužbenecov naj se nemudoma zvišajo tako, da odgovarja to zvišanje izza zadnje določbe teh doklad narasli draginji pri najvažnejših življenjskih potrebščinah.

3. Protidraginjski ukrepi naj se pospešijo, vendar zvišanje draginjskih doklad drž. uslužbenecov ne sme biti zavrnjeno od negativnega uspeha dotičnih odredb, temveč se naj izvrši takoj.

4. Službeni pragmatiki naj se posveti čim večja pozornost ter se naj v najkrajšem času spravi pred narodno skupščino.

Prihod srbskih kmetovalcev v Slovenijo.

Ze od nekdanj je v naprednih državah navada in potreba, da prirejajo organizirani kmetovalci poučna potovanja — če že ne v tuje države — pa vsaj v razne pokrajine svoje domovine. Takj izleti so velike važnosti zlasti v pretežno agrarni državi, kakršna je naša mlada velika Jugoslavija. Nima jo in ne morejo imeti nobenega zloglasnega političnega značaja, ampak njih pomen mora biti samo gospodarski.

Tako poučno potovanje srbskih kmetovalcev se pravkar vrši po naši lepi Sloveniji. Zletna točka je tudi Maribor z okolico, kamor prispejo

zletniki prihodnji torek, dne 12. septembra z vlakom ob 9.42 minut. Po zdravljam to akcijo iz vsega srca, ne radi tega, ker jo pospešuje sedanji gospod kmetijski minister, ki je slučajno gospod Pucelj, ampak zato ker je v našem interesu; z isto vnemo jo bom po skromnih močeh pospeševal, kedarkoli in od kogarkoli bo izhajala, ker smatram, da je dolžnost merodajnih činiteljev, poskrbeti, da se slični poučni izleti jugoslovenskih kmetovalcev prirejajo redno in čim večkrat mogoče. Ne le z namenom, da se bolje medsebojno spoznavamo, ampak da se drug od drugega učimo, da se vzpodbujamo k dobremu delu, da gospodarski napredujemo.

V Sloveniji je razmeroma zelo razvita tudi obrt, industrija, trgovina; vse te gospodarske panoge se okoristijo na podobnih prireditvah; uprav v Mariboru v tem večji meri, ko pravkar kažemo svetu plodove našega pridnega dela v obrtni razstavi. Tu se naj ponovno pokaže in dokaže, da je nesmisel, ustvarjati ali celo poglabljati »prepad« med deželo in mestom; v kolikor pa nasprotja obstojajo, jih moramo skušati omiliti, kakor si to resno prizadevajo pametnji, dalekovidni narodni gospodarji celega naprednega sveta v vsestranskem interesu.

»Lokalni odbor za sprejem srbskih kmetovalcev v Mariboru« ima nalogo, da vse potrebno ukrene, da bo bivanje srbskih kmetovalcev v našem obmejnem mestu in okolici kar mogoče prijetno in hkrati koristno v prej povedanem smislu. In ta naloga ni baš lahka, ako si zletniško akcijo tolmači vsak po svoje. Zavedajmo se, da izlet srbskih kmetovalcev ne služi niti ne sme služiti ozkosrčnim političnim namenom, ampak edino dobri stvari, ki nam je skupna. Tako bodo naši bratje z juga odnesli najboljše utise in lepe spomine tudi iz Maribora in našega divnega Podravja, kakor iz cele Slovenije.

Zletni je, da bi vrli okoličani — kakor sove tudi meščanski sloji — brez razlike in politična naziranja pozdravili izletnike v čim večjem številu že ob prihodu na kolodvoru; to bi se dalo najlepše združiti z obilnim obiskom obrtne razstave istega dne, kojo si ogledajo mili gostje koji po prihodu v Maribor do dveh popoldne. Po skupnem obedu se vrši ogled vinarke in sadjarske šole, naslednjega dne zlet v Falo in Ruše, v četrtek zjutraj se pa nadaljuje poučno potovanje v Ljutomer, Ormož, Ptuj.

Politični pregled.

— Kralj Aleksander je dne 1. t. m. obiskal predsednika češkoslovaške republike dr. Masaryka na gradu Lana. Sestanek obeh vladarjev je imel najpriščnejši značaj.

Ministri so sklicani te dni k važnim sejam in so se raun dr. Ninčiča, ki se mudi kot delegat pri sejah Zveze narodov v Ženevi, vsi že zbrali v Beogradu. Preevsem bo min. svet razpravljajal o naredbah za pobijanje draginje.

Na ameriški kredit so se zanašale razne evropske države. Sedaj pa poročajo iz Amerike, da so tamošnji bankirji na neki konferenci o obnovi Evrope prišli do zaključka, da ameriške banke z ozirom na pojožaj v Evropi nimajo interesa nuditi Evropi kako denarno pomoč.

Bodoča finančna politika naše države bo po izjavi fin. ministra Kumandija gledala predvsem nato, da se na eni strani onemogoči prevelik izvoz živil, na drugi strani pa da se regulira valutni in devizni promet na novi podlagi. Upeljali se bodo tudi novi davki in se s tem dohoeki države povišali za en milijardo. Reformitana bo davčna uprava.

Med Turki in Grki se v Mali Aziji vrše še vedno težki boji. Turki so Grke skoro povsod natepli in jih vrgli nazaj. Proti vodstvu grške armade in proti vladi je nastalo med grškim narodom ostro razeoloženje. Grki prosijo velesile naj bi posredovale, da se sklene premirje.

Svet Zveze narodov je pričel 4. t. m. s svojim tretjim zasedanjem. Na dnevnem redu so važna vprašanja Evropske politike. Svet Zveze narodov bo izrekel tudi svoje mnenje glede naših mej z Madžarsko v Prekmurju.

Nova nasilja fašistovskih kulturenoscev. V nedeljo, dne 29. t. m., so se odigrali na Pivki, v pestojnskem političnem okraju, naslednji dogodki. S pop. vlakom se je pripeljala v Št. Peter družba mladeničev italijanske narodnosti. Razprešili so se po vasi in so pri posameznih trgovinah, oziroma podjetjih nasilno zahtevali, naj snamejo table s slovenskimi napisi, ali pa so jih kar sami siloma sneji. Pri neki hiši ni bilo gospodarja doma. Ko jim je žena povedala to, ter naglašala, da ona sama brez vednosti moža, ne more ničesar ukreniti, je eden od družbe nad njo — slabotno žensko — vihlet svojo gorjačo, da se je revica vsa tresla od strahu. Končno so vendar dovolili odlog za osem dni. Po tem roku da se povrnejo zopet in dotle da mora biti tabla odstranjena. V neki gostilni so naročili večerjo ter odšli v Radohovnas, kjer so se odigravali isti prizori. Od tu so se podali v vas Petelinje, kjer je bil cerkveni shod, ali opasilo, in je bilo, kakor običajno ob takih prilikah, zbranega mnogo ljudstva. Tudi tu so velevali: doli s slovenskimi napisi! — Ljudje so se pokorili, ker so bili silno prestrašeni, zlasti še, ker so zagrozili, da drugače pride večja družba s kamijoni in ker je šel — opravičeno, ali neopravičeno — glas, da imajo nemili gostje bombe pri sebi. Na to je šla ekspedicija v vas Trnje, kjer se je ponovilo kakor drugod. Tu je nekdo iz družbe udaril nekega kmeta s palico po glavi tako silno, da se je zgrudil na tla. Iz Trnja so se povrnili v Št. Peter. Tu so v dotični gostilni povzili naročeno večerjo in so — pozabili plačati! In odpeljali so se z vlakom. Naslednjega dne je pripovedoval neki orožnik, da se je na kolodvoru našla petarda. — Tržaška »Edinost« je vzpričo teh dogodkov naslovila na guvernerja Mošconija odprto pismo, v katerem ga opozarja na dogodke in njih naravne posledice ter prosi odpomoči. Opozarja pri tem tudi na orožništvo, ki se je na kolesih vozilo od vasi do vasi ter opozarjalo prebivalstvo na bližajočo se nevarnost in svarilo, naj snamejo slovenske napise, da ne bo neljubih dogodkov ter pristavljala, da si službo varnostnih organov pač čisto drugače predstavlja. Kako bodo oblasti zadevo preiskale, je pač vsakomur že razumljivo. Da bodo krivci ostali nekaznovani, o tem ni dvoma. Tako izgleda enakopravnost naših ljudi v »odrešenem« ozemlju.

— 2 milijona dinarjev kot izredni kredit za nabavo semenja za kraje, ki so prizadeti od suše, je zahteval v min. svetu minister Pucelj.

Domače vesti.

— Znižanje vojske. Beograjska »Politika« doznava iz vladnih krogov, da finančni minister noče pristati na zahtevo vojnega ministra, ki zahteva za vojsko nove kredite. Vsled tega se bo že to jesen moralo znižati stanje vojske v stalnem kadru.

— Kraljeva dvojica se vrne koncem septembra v Beograd. V Marijanskim Laznim ostaneta kralj in kraljica še kakih 10 dni, nakar odpotujeta za nekaj časa v Pariz, odkoder se povrneta v beograško prestolico.

— 10mesečni učni tečaj za babice se začne 2. novembra na državni bašiški šoli v Ljubljani. Tečaj traja do 31. avgusta 1923. V tečaj se sprejemajo ženske do 40. leta starosti, ki so, če so še neomožene, dovršile 24. leto ter so v besedi in pisavi zmogne slovensčine. Podrobnosti o sprejemu se zvedo pri politični oblasti. Prošnje je vložiti do 10. oktobra.

— Požar. V sredo, dne 30. avgusta krog 4. ure popoldne je izbruhnil pri posestnici Vakeč v Močni pri Sv. Marjeti v Slov. gor. požar, ki je v kratkem času upepelil vso gospodarsko poslopje in stanovanjsko hišo. Zgoreli so vsi poljski pridelki, in tri svinje. Vsled pomanjkanja vode je bila vsaka rešilna akcija onemogočena. Rešilo se je samo del pohištva, dočim je vse drugo postalo žrtev plamena. Ogenj je nastal vsled nepevidnosti. Posestnica Vakeč je vzela na stanovanje nekega Karla Gahonika. Ta je prignal tudi omenjene tri svinje. Ker pa so bile v hlevu, kamor je hotel spraviti svinje, ose, jih je hotel Grahonik pregnati na ta način, da je zažgal sveženj slame in hotel vse »izpariti«. Pri tem pa se je

vnola slama nad hlevom in kmalu se to se je pokazal na strehi »rdeči petelin«. Škoda je le deloma krita z zavarovalnico, ki pa v primeri s škodo le neznatna.

— Enotna prosvetna uprava Slovencev. Preteklo nedeljo je bila na Bledu na shodu učiteljstva in v Celju na zaupnem shodu Demokratske stranke istočasno razprava o enotni šolski upravi v Sloveniji. O enotnosti šolske uprave v državi je sklep soglasen, nikakega rezultata pa ni za enotnost v Sloveniji. Celjski zbor, akoravno maji Celje neposredno na ljubljansko oblast, je bil soglasen za nedotaknjeno z namenom določeno upravo po oblastih, torej za mariborsko oblast nezavisno od ljubljanske politične uprave. Enak uspeh je pokazalo glasovanje učiteljstva na Bledu, tri petine za Ljubljano, dve petini za Maribor. Ker Medžimurje s 100.000 prebivalci ni bilo zastopano, videti je, da je izid glasovanja glede enotne šolske uprave za Slovenijo negativen. Sklep učiteljstva kakor zaupnikov strank ima sveda le vrednost nasveta za pristojne zakonodajne skupščine.

— Narodna knjižnica v Podovci priredi v nedeljo dne 10. septembra t. l. ob 3. uri popoldne v prostorih narodne gostilne Žagavec v Brezulah pri Račjem velikom vrtno veselico z jako obširnim sporedom. Čisti dobiček je namenjen za nabavo knjig. Za izvršno postrežbo (dobro vino in topla kuhinja) jamči župan — gostilničar. Ker je prometna zveza jako ugodna in je dobiček naklonjen v dobrodelni namen, se pričakuje obilna udeležba. Pripravljajni odbor.

— Madžari nameravajo napasti Maribor? Današnja »Jugoslavija« prinaša iz Beograda sledečo brzojavno vest: »Po vesteh iz Madžarske so Madžari jeli zbirati čete ob meji, očitno, v smeri proti Mariboru. Rekrutirajo tudi prebivalstvo vzdolž meje.« Vest je na prvi pogled neresna. Če pa Madžari res pridejo (pa ne k obrtni razstavi!), tedaj naj bodo pripravljene na sprejem, kakršnega zaslužijo le madžarski vi-tezi in nikdo drugi na svetu! Se ne bojimo.

— Nameščenje oblastne uprave v Mariboru. Min. svet je odobril nakup zgradb v Mariboru (Krekova ulica 8 ter Gosposka ulica 40 in 50), v katerih bo nameščena oblastna uprava, kredit en in pol milijona dinarjev.

— Izsušena Dalmacija. Iz Dalmacije prihajajo vesti o težkih posledicah letošnje suše, ki so skoraj tako obuvne kakor razmere l. 1917. Najbolj so prizadeti otoki. Iz teh krajev prihajajo kliči po pomoči. Potrebno je, da vlada storiv se, kar je mogoče, da se prepreči glad v naši kršni in lepi Dalmaciji. Dokler smejo banatski židje spekulirati z ogromnimi zalogami žita, tako dolgo ne moremo in ne smemo dopustiti, da bi naše manj rodovitne pokrajine trpele na pomanjkanju živil. Dalmacija naj bo sigurna, da bo vsak njen klic slišala vsa jugoslovenska javnost in odgovorila nanj z živahno agitacijo za skorajšnjo pomoč.

— Oskrbnina v bolnicah se je s 1. septembrom zvišala in sicer v Mariboru na 20 din. (III. razr.), 75 din. (II. razr.), in 100 din. (I. razr.); v Ljubljani (spl. bolnica) na 20 din., 75 in 100 din.; v Ljubljani (otroška bolnica) na 18, 60 in 100 din.; v Slovenjgradu na 18, 70 in 100 din.; v Brežicah na 16, 65 in 90 din.; v Murski Soboti na 16, 65 in 90 din.; v Ptujju na 16, 65 in 90 din.; v Celju na 20, 75 in 100 din.; v Topolšici (zdravilišče) na 50 din. (II. razr.) in 90 din. (I. razr.); na Studencu (blaznica) na 18 in 50 din.

— Pri celjskem okrožnem sodišču odpade tudi jesensko porotno zasedanje, ker so bili na vrsti samo 3 sluščaji, od katerih je višje sodišče odstopilo dva mariborski, enega pa ljubljanski poroti. Kakor je videti, se prebivalstvo celjskega okrožja počenja boljše.

— Celjske novice. Z gradnjo ene stanovanjske hiše prične mestna občina celjska že tekom nekaj dni in bo hiša še letos pod streho. Druga projektirana stanovanjska hiša se bo zidala menda šele prihodnje leto. — V bolnici je umrl nadučitelj Jakob Pukmeister iz Sv. Jereute nad Laškim.

— Požar na Bučah. Na Bučah pri Kojem je posestnici Tereziji Bevc zgorela hiša, svinjski hlev, vse pohištvo

vo in obleka. Škode je čez 200.000 K. Zažgali so mali otroci.

— 25letnico načelovanja je obhajal dne 30. avgusta dekan Marko Tomažič kot načelnik okrajnega zastopa v Kozjem.

— 10-dinarske novčanice. Zagrebška »Riječ« prinaša iz Narodne banke informacijo, da ne odgovarja resnici vest beograjske »Tribune«, da bi se nove 10-dinarske novčanice nameravale vzeti iz prometa.

— Nov pravilnik za promet z devizami in valutami bo izdelal novi pomočnik fin. ministra g. Dušan Plavšič.

— 2 milijona dinarjev kredita za pomoč pokrajinam, ki so trpele vsled uje, sta dovolila ministrstvu za soc. politiko in fin. Slovenija dobi 150.000 D., Hrvatska 30.000 D.

— Podpore invalidom. Ministrstvo za soc. politiko je odredilo, da se iz drž. hipotekne banke iz sredstev narodnega fonda za invalide od 4% ne veleprodaje tobaka izplača za prvo polletje. Osrednjemu odboru vojnih invalidov v Beogradu za Srbijo in Črnogoro 700.000 din., oblasnemu odboru v Zagrebu 228.000 din., v Sarajevu 180.000 din., v Ljubljani 90.000 din., v Novem Sadu 54.000 din.

— Preprečena goljufija. Viničar Ivan Strnad v Navancih pri Pesniškem dvoru je imel od posestnika Praha v reji kravo. Nekega dne pa mu pade v glavo nesrečna misel. Prodajal je kravo mesarju Solaku v Mariboru za 8000 K, poskrbel potrebne listine in 31. avg. zgodaj se je podal s kravo — a ne po cesti — temveč čez hribe po stranski poti v Maribor. Ljudje, ki so to videli, so obvestili Praha, ta pa potom kolezarja mariborske policije, ki je zaprla vse dohode na levem bregu Drave in že ob 7. uri zjutraj Strnada s kravo vred pri treh ribnikih aretirala. Viničarji, katerim je Strnad s svojim dejanjem zelo škodoval, ostro obsojajo njegov čin ter pričakujejo, da bo pošteno kaznovan.

— Honorar za babiško pomoč. Zdravstveni odsek za Slovenijo razglašja, da smatra za babiško pomoč pri siromašnih slojih tale honorar za primeren: V Mariboru in Celju za pomoč pri porodu in devetdnevno oskrbo 100 dinarjev, pri dvojčkih pa 150 din. Pri komplimiranih porodih, kjer se mora pritegniti tudi zdravnik, smatra za primeren dvojni honorar.

— Tretje porotno zasedanje v Mariboru se prične sredi meseca septembra. Predsednik porotnega sodišča je dvorni svetnik in predsednik okrož. sodišča g. dr. Jakob Toplak, namestniki: dvorni svetnik Jos. Fon, viš. dež. sod. svetnika Aleks. Ravnihar in Jos. Stergar ter dež. sod. svetnika Fran. Posega in dr. Fr. Pichler.

— Poprava cest. Ministrstvo za zgradbo je izdelalo nov projekt za popravo cest in mostov po vsej državi. Na nekatera dela je že odobren kredit. Najprej pridejo na vrsto Srbija, Črnagora in Bosna, kjer so ceste vsled vojnih razmer v silno slabem stanju in popravila najbolj potrebna.

— Podvelka. V noči od četrta na petek so neznanj tatovi ukradli železniškemu čuvaju Kolarju pitano 200 kg težko svinjo. Zaklali so jo 300 korakov od hleva oddaljeno. Vsekakor morajo biti izurjeni tatovi na svinje, ker svinja ni dala glasu od sebe in bi bili v nasprotnem slučaju speči na dejanje opozorjeni. Tako so pa šele zjutraj našli prazen hlev. Okradeni je hudo prizadet, saj z borno plačo ni mogoče izhajati, postranski zaslužek so mu pa takorekoč ves ukradli. Tatvine so pri nas na dnevnem redu. Merodajne činitelje pa prosimo, da ukredujejo kaj v zboljšanje varnostnih odredb.

— Požar v rudniku. Iz San Francisca javljajo, da je v kalifornijskem rudniku blizu Jacksona izbruhnil silen požar, vsled katerega je 65 rudarjev blokiranih v galeriji, ki je 900 m pod zemljo. Pomožna akcija je bila takoj uvedena, pa ni upanja na uspeh.

— Prvi jesenski dnevi. Nastopil je september in že prvi dnevi so zaviti v meglo in dež. V naravi se pojavljajo znamenja jeseni. Poletni meseci so nas preveč sušili, jesenski meseci pa nas bodo preveč močili. Konec bo napravila starka zima, ki bo prikrevsala prav zgodaj. Tako pravijo vremenski preroki in mi im lahko veriamemo. Čemu pa ne?

Obrtniški kongres se vrši nepreklicno dne 10. septembra ob 10. uri dopoldne v veliki dvorani Narodnega doma. Dosedaj je priglasilo udeležbo mnogo obrtnih društev iz Hrvatske in Srbije, le slovenska obrtna društva se še niso prijavila polnoštevilno. Opozarjamo na to, da je ta kongres izredno važnosti za obrtništvo cele države in je zato v interesu vsakega posameznika, da se ga zanesljivo udeleži. Upamo, da slovenski obrtniki ne bodo zaostajali za onimi iz oddaljenih krajev. Tarnanje nad slabimi časi ne pomaga nič, rešitev leži le v skupnem delu in v skupnem nastopu. Čim več nas bo, tem več bodo dosegli! Obrtniki, pridite vsi!

— Velika železniška nesreča se je zgodila 30. t. m. med postajama Megjurič in Poljana pri Banovi Jarugi. Večerni osebni vlak, ki vozi iz Pakraca proti Banovi Jarugi, je skočil s tira, 9 vozov se je popolnoma razbilo in pokopalo pod seboj potnike. Sedem oseb je smrtno, nešteto pa lahko ranjenih.

— Udeležnikom glavne skupščine »Družbe sv. Cirila in Metoda« sporočamo, da je Južna železnica dovolila polovično vožnjo v Ljubljano in nazaj za dan 9. in 10. sept. Podružnice naj dopošljejo takoj prijavo na vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda, koliko članov in delegatov se udeleži glavne skupščine, da se lahko vsaki podružnici pravočasno dopošlje potrebno število izkaznic. Ravnotako je vložena prošnja na ministrstvo saobračaja glede popusta na progah državne železnice.

— Uspeh komisije za ureditev obmejnega prometa. Mešana komisija, ki je te dni obhodila mejo od Št. Ilja do Prekmurja, je glede obmejnega prometa dosegla tele ugodnosti: Brez carine se sme voziti žito v mline, plohe na žago, oljnatu seme za olje, seno, slamo, prodec, opeko, gnoj, (tudi umetni), sveže sadje, zdravnik, živinozdravniki in babcice ter obrtn. smejo iti izvrševati obrt na obe strani, viničarjem in mlatičem je dovoljeno prenašati zasluženo žito in druga živila brez carine, kmetje smejo goniti živino na pašo in k biku na obe strani, orodje voziti v popravo itd. Za prvi hip je s temi ugodnostmi obmejnemu prebivalstvu mnogo pomagano. Predvsem veljajo ugodnosti za dvolastnike. Za kontrolo prometa so vpeljane prolaznice. Ugodnosti so deležni ljudje 10 km to stran in 10 km on stran meje.

— Premiščen je kmet, potovalni učitelj Fran. Vojsk iz Beltincev k okr. glavarstvu v Murski Soboti.

Na državni realni gimnaziji v Celju se vrše sprejemni izpiti za I. razred v sredo 13. t. m. ob 8. uri dopoldne. Vpisovanje učencev v II.—VIII. razred istega dne od 9. ure naprej, ponavljalni in dodatni izpiti v torek 12. septembra. Otvoritev šolskega leta je 14. sept. ob 8. uri dopoldne s skupno službo božjo. Ravateljstvo.

— Prenočišča za obiskovalce in razstavjalce preskrbi stanovanjski odsek razstavnega odbora, ki bo ves čas razstave permanentno v službi. Pri naročilih naj se navede število postelj ali sob ter za katero dobo. Stanovanjski odsek razpolaga z dovoljnim številom zasebnih prenočišč, tako da se ni bati pomanjkanja in so vsi obiskovalci v tem oziru lahko brez skrbi.

— Prodaja znakov in legitimacij je organizirana v vseh večjih krajih. V Mariboru se dobe v trafiki Maček na Aleksandrovi cesti, pri Zlati Brišnik v Slovenski ulici in pri Miho Vahtarju v Gosposki ulici.

Ptujske vesti.

Deška meščanska šola v Ptujju. 1. Vpisovanje novih učencev se vrši v pisarni ravnateljstva Panonke ulica št. 5. blizu pošte. — Novi učenci se vpisujejo: 11. 12. in 13. sept. t. l. vsak dan od 8 do 11 ure predpoldne. Stari učenci se vpisujejo 11. in 12. septembra. Novi učenci naj prinesejo za vpisovanje: 1. izpričevalo ljudske šole o dovršenem 5. 6. ali 7. šolskem letu. V glavnih predmetih, to je v računstvu in jeziku mora izpričevalo izkazovati dober red. 2. Krstni list in domovnico pristojne občine. 3. Sprejemni izpiti za II. in III. razred se vrše 12. in 13. sept. ob 8. uri. 4. V četrtek dne 14. sept. ob 8 uri je otvoritvena služba božja.

Nato se zbero učenci v svojih razredih, kjer se jim prečita disciplinarni red in naznani urnik. 5. V petek dne 15. sept. se prične redni pouk.

Arheologi v Ptujju. O priliki arheološkega sestanka v Dobrni pri Celju so skupine udeležencev obiskale tudi Ptuj, da si ogledajo ptujske znamenitosti, obnovijo stare zveze in sklenejo nove s ptujskim muzejskim društvom. Že več tednov biva v Ptujju znani arheološki učenjak dr. M. Abramič, podravatelj drž. arheološkega muzeja v Splitu, in sestavlja vodnika za ptujske zbirke. Pred dobrnskimi sestankom so prišli gg. prof. Franc Ferik, ustanovitelj ptujskega muzeja in častni član ptujskega muzejskega društva, dvorni svetnik dr. Reich, ravnatelj arheološkega instituta na Dunaju, in docent dr. Egger, tajnik istega zavoda. Gosp. Čuček, veletrgovec v Ptujju, je dokumentiral svojo naklonjenost znanstvenim delavcem s tem, da jih je povabil v svoje »katakomb«, t. j. šampanjske kleti, ki so zanimive ne le iz ojnološkega stališča, temveč tudi zgodovinsko, ker ležijo ob in deloma v starem ptujskem obrambnem zidovju. Ogledu je sledila preizkušnja Čučkovih izdelkov. Njegov komanjon g. Hintze je gospodom razkazal svoje lepo urejeno posestvo ob Dravi v vzorno sadjerejo in jih pogostil. Po dobrnskem sestanku so nas posetili gosp. dr. Nikola Vulič, univ. profesor v Beogradu, g. dr. Petković, ravnatelj drž. muzeja v Beogradu in g. dr. Niko Zupanič, ravnatelj narodopisnega oddelka ljubljanskega muzeja. Gg. so si ogledali znameniti ptujski grad. Uprava Herbersteinskih posestev je obiskovalce pogostila na vrtu pred gradom, odkoder so uživali krasen razgled čez ptujsko polje. Haloze in Slovenske gorice. Zvečer je bil prijateljski sestanek v »Vinariji«, na katerem so se izrekle prisrčne zdravice. Gostje so obiskali mitreja na Hajdinji in na Bregu, ptujski muzej in napravili izlet na Ptujsko ali Črno goro, kjer so tudi znamenite zgodovinske dragocenosti, zlasti oltarna podoba v župni cerkvi. Naši prijatelji iz Beograda o bili očarani nad množico zgodovinskih spomenikov, nad lepoto pokrajine in nad prisrčnim sprejemom, za katerega gré hvala poleg že imenovanim zlasti še komandi mesta in okr. glavarstvu v Ptujju.

— Predznost siteda ptujskega Nemca. V Ptujju živi srborit Nemeč, trgovec z žganjem, dr. Konrad Fürst. Meseca julija t. l. mu baje neki uradnik na tamošnji pošti ni hotel dati telefonske zveze, ker je Fürst izzivalno klical v nemščini. Pangermanu dr. Fürstu je to dalo povod, da je napisal dolgo pritožbo na pošto ravnateljstvo v Ljubljani. V tej pritožbi trdi Fürst, katerega predniki so s napravili svoje bogastvo na slovenski zemlji, da ne zna niti toliko slovenski, da bi mogel poklicati telefonsko številko v slovenskem jeziku. Pa ne le to. Vsega dobrega in slovenskega denarja siti dr. Fürst se v svoji pritožbi povzpne celo do nesramnega blatenja našega naroda, češ, da bi bil vsak kultivirani pripadnik katerega drugega naroda bolj kulturni in da je neprijetno, da zavzema tako eksaltirano stališče ravno zastopnik »najmanjšega« naroda v Evropi, ki je gotovo od drugih narodov prejel neskončno mnogo idealnih in materijelnih dobrot in kateri ima za vse, kar ima kulturnih vrednot, zahvaliti le velikim narodom. Tako govori v vlogi na naš državni urad ošabni ptujski, slovenskega denarja presiti pangerman, ki še očitno živi vedno v mentaliteti predvojnega ptujskega nemštva. Mariborsko okrožno sodišče je na ovadbo državnega pravdištva proti dr. Fürstu sicer izreklo oprostilno rabsodbo, češ da je bila to »dopustna kritika«, vendar je pa akt radi nadaljnjega zasledovanja odstopljen okr. glavarstvu, kjer bo nadutega ptujskega nemškega zagrizenca menda doletela primerna kazen.

Dopisi.

Polje pri Sedlarjevem. Od nas se že dolgo ni nič slišalo v javnosti. Naš g. župnik je bil precej časa miren, zdaj mu je pa spet oživela v glavi nemirna muha. Nedavno je na tihem povabil nekega kaplana Krajca, ki je po maši naenkrat skočil na preklicni

kamen pred cerkvijo ter začel udrihati po demokratih in samostojnejih, da so krivi vseh davkov, draginje itd. Ljudje so se spogledovali, oni so takoj odšli, drugi pa so mu povedali kako vroče, da je končno začel milo prositi, naj mu puste govoriti. Svojih pristašev seveda ni imel skoro nič. Ker pa ugovori niso hoteli prenehati, si je sukničje zapel in zbežal v farovž. Gospod župnik pa si je drugo nedeljo jezo ohladil. Izpred oltarja je oznanil, da vsakdo, ko obere, mora v 10 dneh vino prijaviti, drugače bo ostro kaznovan, ter je zlobno pristavil, da so to samostojnejši napravili. Pa ljudje pri nas so že toliko izobraženi, da vedo, kje je resnica. G. župnik, le dajte politiko pustiti v miru in se posvetite lepo še znanprej svojemu pravemu poklicu. Lončarjev Tomaž.

— Iz Središča. V nedeljo, dne 27. avg. so priredili pri nas središki dijaki gledališko predstavo »Rodoljub iz Amerike« v prid »Dijaški kuhinji v Mariboru. Ves čist dobiček t. j. 1000 K (tisoč kron) so poslali v Maribor v zgoraj navedeni namen.

— Zidanmost. Tatvine. V vlaknu Celje—Zidanmost je bila ukradena g. Šubl iz Domžal torbica, v kateri je imela 37 dolarjev. — Rudarju Dolinščaku iz Trbovelj je neznan uzmovič izmaknil na kolodvoru v Zidanem mostu med prestopanjem iz ljubljanskega v zagrebški vlak 150 dinarjev. — Nesreča. Ferdo Zupanc iz Šmartna pri Sevnici je tako nesrečno padel s kozolca, da si je hudo poškodoval na obeh nogah in hrbtu. Prepeljali so ga v ljubljansko bolnico.

— Na katoliškem shodu v Brežicah je dr. Korosec zahteval za katoliške cerkev avtonomijo v državi, da se drugoverci ne bodo vmešavali v naše katoliške zadeve. A že par stavkov pozneje se je hudoval nad vlado, da ne daje katoliškim bogoslovnim semeniščem dovolj podpore. Mi bi si mislili avtonomijo pač tako, da se tudi denar iz državne kase, kamor prispevajo po večini nekatoličani, od »avtonomne katoliške cerkve« ne bi sprejemal. Najbolj pravilno bo, če se sprejme predlog dr. Žerjava: vsaka cerkev se naj vzdržuje sama, cerkev se naj loči od države — pa bo konec preprirov, da se ena cerkev od države favorizira na škodo drugi.

Gospodarstvo.

Sadna razstava v Sloveniji.

Nova grupacija držav po svetovni vojni zahteva z brezobzirno doslednostjo nove orientacije v pogledu naše sadne trgovine. Z brezprimerno vstrajnostjo in žilavostjo zasledujejo sosedje v inozemstvu samo en cilj: Kako pridobiti za svoje sadje častno in trajno pozicijo na svetovnem trgu, kako zvišati domačo produkcijo ter postati neodvisni od sosedov.

Tudi naše sadjarje čakajo težki boji in velike naloge! Vreči se moramo nemudoma na delo, da izvojujemo prestiž v tekmovalni borbi ter zasiguramo našemu sadju ono mesto na svetovnem trgu, katero mu pripada.

Kot prvi korak k temu velikemu cilju naj bo sadna razstava za vso Slovenijo, ki se vrši od 8. do vključljivo 15. oktobra t. l. v Narodnem domu v Celju.

Ta razstava naj pokaže širji javnosti, osobito pa sadnim trgovcem tu in inozemstva, kaj premoremo, prepričaji jih naj o izborni, že ponovno na svetovnih razstavah z najvišjimi priznanji odlikovani, neprekosljivi kakovosti našega sadja. Ona naj bo živa knjiga, iz koje bo posnel naš producent-sadjar, katerih smernic se bo moral držati v bodoče, da doseže najvišji čisti donos in gospodarski uspeh v svojem sadjarstvu.

Ker je samo še mesec dni časa, je treba brez odlašanja na delo! Pokažimo, da zamoremo tudi v tej kratki dobi nekaj ustvariti! Vsakdo, ki se želi udeležiti sadne razstave, se naj obrne nemudoma na uredništvo »Slovenskega Sadjarja«. Ljubljana, da se mu dostavi program in prijavnica za razstavo. Vse podrobne podatke bo lahko posnel iz razstavnega programa.

Širite Narodni list!

g Enočevni tečaj za obiranje, spravljane in shranjevanje sadja se vrši dne 14. sept. t. l. na drž. vinarski in sadjarski šoli v Mariboru. Pouk, ki je brezplačen, se vrši teoretično in praktično od 9.—12. in od 14.—17. ure. — Vspricho letošnje ugodne sadne letine je največjega pomena, da se bogati sadni pridelek primerno spravi, shrani in vnovči. Na omenjenem tečaju se nudi vsakomur najlepša prilika, pridobiti si ono temeljno znanje, brez katerega je vsak uspeh v sadjarstvu izključen. Podala se bodo tudi važna navodila z ozirom na sadno prodajo. Zanimanci obojega spola naj prijavijo svojo udeležbo z dopisnico najpozneje do 10. sept. ravnateljstvu vinarske in sadjarske šole v Mariboru.

g Hmeljarji! Letos smo glede hmeljske kupčije prišli v neprijeten položaj! Kaj nam je storiti? Hmeljsko društvo je dognalo, da znašajo pridelovalni stroški za hmeljarja-kmetovalca 100 do 120, za hmeljarja-nekmetovalca pa 150 do 160 K za 1 kg hmelja. Pri prodaji hmelja imejte to pred očmi! Hmeljsko društvo vam svetuje sledeče: 1. Ostanite mirni in ne razburjajte se radi prodaje. 2. Društvo ne reče: Držite in ne prodajajte hmelja! — Svetuje vam pa: Ne silite s hmeljem preveč na trg! 3. Manjše kot je popraševanje po hmelju, manjše mora biti tudi ponujanje. 4. Prihodnje leto opustite slabe in ne delajte novih hmeljskih nasadov! Vodstvo Hmeljarskega društva za Slovenijo v Zalcu.

g Čebelarstva razstava. Čebelarje in interese za med in vosek še enkrat opozarjamo na jubilejno čebelarstvo razstavo v Ljubljani od 8. do 10. septembra t. l. ob priliki, ko bodo posetili vselej, naj ne zamude ogledati si tudi čebelarstvo razstavo v Marijanišču. Posebno zanimiv bo sejem za

med in vosek na Malega šmarna dan (petek 8. septembra). Sejem se začne ob 9. uri dopoldne na razstavišču v Marijanišču in bo trajal ves dan. Kupci za med in vosek bodo lahko sklepal kupčije neposredno s čebelarji, ki bodo imeli vzorce medu in voska na razstavi. Obiskovalci razstave in sejma lahko dobe izkaznice za polovično vožnjo po državni in južni železnici, ako se nemudoma zglase zanje pri Čebelarstvu za Slovenijo v Ljubljani.

g Tečaj za konzerviranje sadja in zelenjave se vrši dne 18., 19. in 20. sept. na drž. vinarski šoli v Mariboru. — Pouk je teoretičen in praktičen ter traja od 9.—12. in od 14.—17. ure dnevno. Zanimanci in zanimanke naj prijavijo svojo udeležbo potom dopisnice najpozneje do 16. sept. ravnateljstvu zavoda.

Državna kmetijska šola v St. Jurju ob juž. ž.

Enoletni tečaj na državni kmetijski šoli v St. Jurju ob južni železnici se začne početkom nov. t. l. in bode trajal do konca septembra prihodnjega leta. Razmeroma kratka učna doba ima namen omogočiti posestnikom, ki teško pogrešajo svoje sinove za dalj časa, da se slednji v svoji stroki vendar dobro izvežbajo V tem kratkem času tudi se ne odtujijo domačim razmeram.

Učenci so oskrbljeni na zavodu s stanovanjem in hrano, pa tudi perilo se jim čisti. Za to vse se plačuje 200 dinarjev mesečno in sicer v polletnih obrokih naprej. Ako bode rastla draginja, se zna zvišati tudi ta oskrbnina. Šolnina 10 dinarjev mesečno plačujejo samo učenci, ki so doma izven Slovenije.

Nekaj je tudi mest, prostih polovice ali cele oskrbnine. Ta se oddajo le

sinovom manj premožin kmetov, ki so tako podpore res potrebni in se zavežejo ostati zvesti kmetijskemu stanu na domačijah. Pogoji za sprejem so:

1. dovršeno 16. leto starosti; 2. dobro dovršena ljudska šola; 3. popolno telesno in duševno zdravje ter krepka postava in brezhibnost značaja. V prvi vrsti se vpoštevajo sinovi kmečkih starišev, posebno še, če so se že doma bavili s kmetijstvom.

Za sprejem naj se pošljejo prošnje najkasneje do 25. septembra podpisane na celó polo lastnoročno pisane pa kolekovane z 4 dinarji; za rešitev naj se pa priloži kolek 10 din. Priložiti se morajo tudi sledeče listine:

1. Krstni list; 2. domovnica; 3. zadnje šolsko spričevalo; 4. zdravniško spričevalo; 5. nraštveno spričevalo; 6. reverz starišev ali varuha, s katerim se zavežejo redno plačevati vse narasle stroške ter poravnati vsako prizadeto škodo in 7. isti, ki hočejo kako olajšavo glede oskrbnine tudi uradno poterjeno spričevalo o premoženjskih razmerah.

Obveznost plačevati vse razne stroške razun dovoljenega jim popusta na oskrbnini velja pa tudi za te, kakor tudi plačati polno oskrbnino za nazaj, ako dotični učenec izstopi brez tehnega vzroka iz zavoda pred koncem tečaja ali če izgubi radi malomarnosti ugodnosti znižane oskrbnine.

Po predpisu za pol leta naprej plačane oskrbnine se ne povrnejo, če kateri učenec odide svojevoljno prej. Natančnejša pojasnila daje ravnateljstvo drž. kmetijske šole v St. Jurju ob j. ž.

Drobiž.

— Najbogatejši človek na svetu je amerikanec Rockefeller. Pred 20 leti je bil samo še »kralj petroleja«. Te dni

jo dovršil 83 let. Prodniki Rockefellerja (prej se je imenoval Rokfej) so bili francoski Hugenoti, ki so se v 17. stoletju izselili v Ameriko. Njegov oče je bil siromašni farmer. Njegov mlajši sin se je izučil kot strojevodja.

— Draga je smrt na Dunaju. Najnavadnejši pogreb stane 360.000 K. Pri tem je vračunana tudi najnavadnejša rakev, ki stane 100.000 K. Nov grob stane 700.000 K. Cerkev dobi od teh ogromnih vsot majenkost 6700 K, vse drugo odpade na pogrebino. Te cene so bile veljavne pred kakimi 14 dnevi, so pa se med tem gotovo že povišale, ker je v Avstriji tudi smrt že odvisna od indekne številke.

— Nenavaden pojav. V jezeru Duerino blizu Napulja so opazovali te dni nenavaden pojav. Nenadoma se je pokazalo na vodni površini velikansko število rib, ki so ostale par minut popolnoma mirne, potem pa so se vse obrnile in poginile. Izguba na teh ribah se ceni na več stotisoč lir. Učenjaki so dognali, da so ribe zastrupljene od nekakega podzemeljskega plina, ki prihaja iz kakoga vulkana pod jezerom. Jezero Duerino so že od nekdaj smatrali za vulkansko jezero.

Listnic uredništva.

Martjančan. Dopisa ne moremo sprejeti, ker nam niste javili svojega imena. Uredništvo vendar mora vedeti, kdo mu dopis pošlje. — Cziglar Jožef, Boreci (Prekmurje): Mi objavljamo cene lesa zato, da kupce in prodajalce informiramo, naše uredništvo samo pa seveda lesa ne kupuje niti ne utegne spravljati komu kupce. Dajte v list oglas, da imate toliko in toliko lesa na prodaj, ter ceno.

Čitate in razširajte „Narodni list“!

Jadranska banka Beograd

Delniška glavica: Din. 60 milijonov. Rez. glavica: Din. 30 milijonov.

PODRUZNICE:

Bled	Jesenice	Prevalje
Cavtat	Korčula	Sarajevo
Celje	Kotor	Split
Dubrovnik	Kranj	Šibenik
Hercegnovi	Ljubljana	Tržič
Jelsa	Maribor	Zagreb
	Metković	

Amerikanski oddelek. Naslov za brzojave: JADRANSKA

Afilirani zavodi:

JADRANSKA BANKA: Trst, Opatija, Wien, Zadar.
FRANK SAKSTER STATE BANK: Cortland Street 82, New-York City.
BANKO YUGOSLAVO DE CHILE: Valparniso, Antofogasta, Punta Arenas, Puerto Natalos, Porvenir.

Staro lito

železo

v vseh množinah kupujejo Strojne tovarne in livarne
d. d. v Ljubljani. 72

Seno, slamo, drva, premog, žito,
krompir, sadje in druge deželne pridelke kupuje in prodaja 63

ANDREJ OSET, Maribor, Aleksandr. c. 57

Usnjarska industrija d. d. na Bregu pri Ptujju

»PETOVIA«

Izdeluje vsakovrstno usnje, čevlje, fine in navadne, gamaše, torbice, listnice, denarnice in drugo fino galanterijo. 5

Cene nizke, postrežba točna.